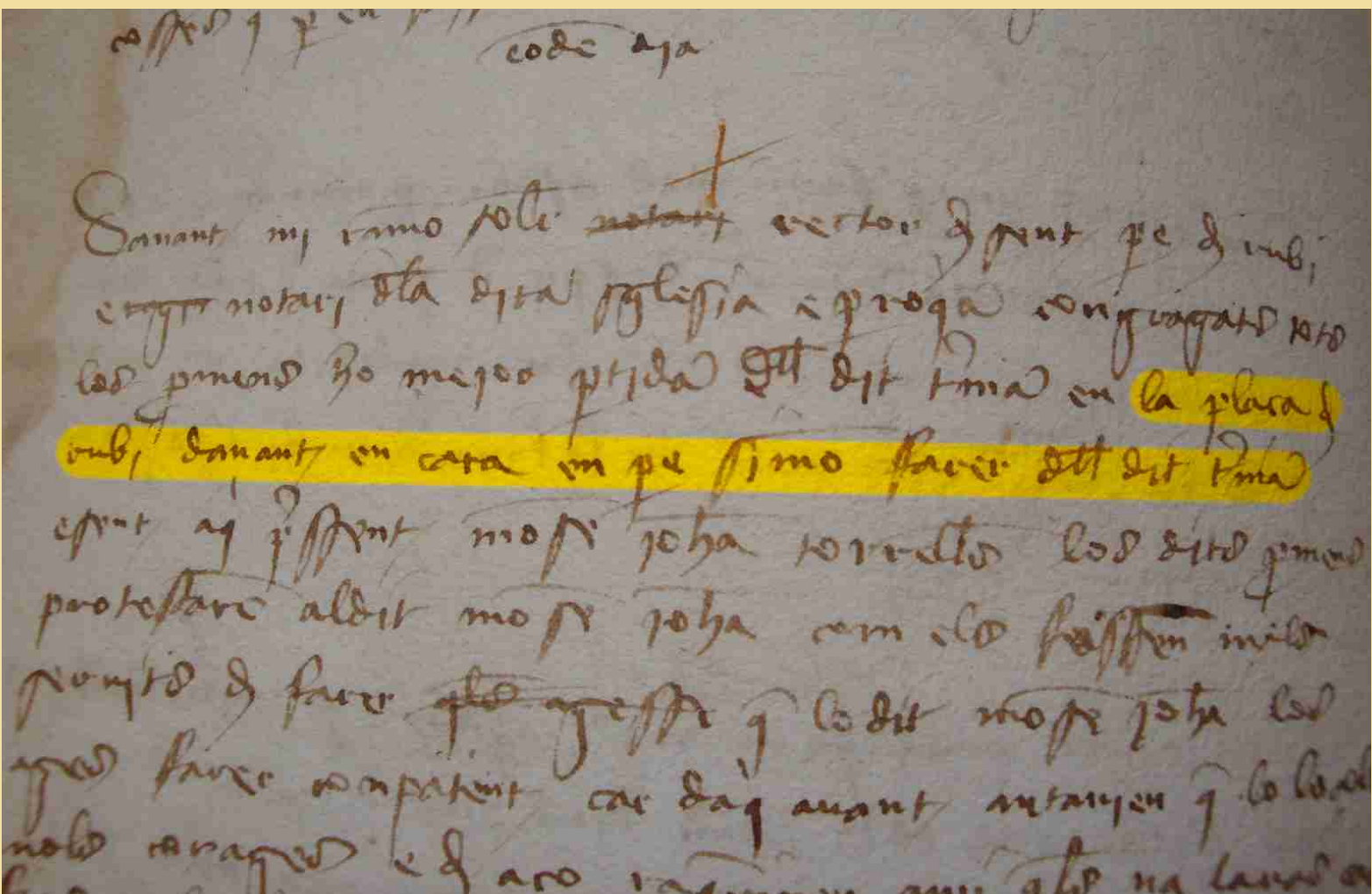

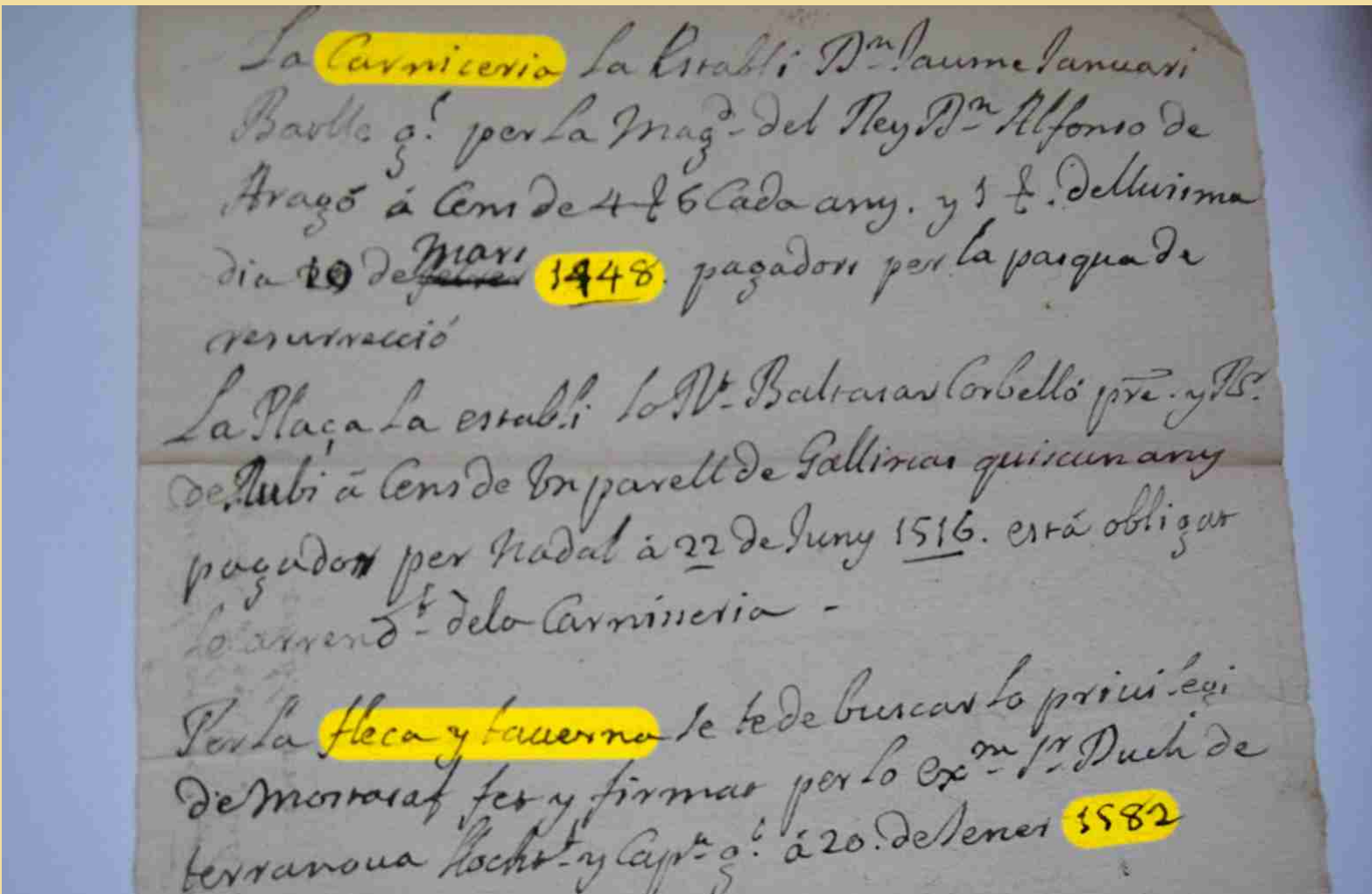

Les primeres zones comercials del poble es localitzaven a les cases inscrites a l'actual plaça del Dr. Guardiet, que es pot considerar el mercat lliure més antic de la nostra ciutat, i estaven ubicades dins la sagrera. El primer servei que es va instal·lar a la sagrera va ser la carnisseria, el 1448, tot i que una referència documental parla de l'existència de la fleca el 1379. Més endavant tenim notícia el 1582 del privilegi de tenir hostel, fleca i taverna i poc després, el 1599, el privilegi de la fira. La documentació parla del ferrer instal·lat a la plaça el 1441, però també hi trobem sastres (1555), corders (1588), barber i hostaler (1614), sabaters, teixidors de lli i llana...

A causa del creixement demogràfic que es va experimentar al llarg del segle XIX i que el primitiu mercat quedava limitat pel vell cementiri, algunes parades i marxants es van veure obligats a instal·lar-se amb carretons a redós de les parets de la fonda Cal Sabateret, avui desapareguda. L'any 1884, amb la remodelació i l'ampliació de l'església i el trasllat del cementiri, davant el nou portal s'instal·là una porxada d'unes quinze parades, posades en renglera, on cada venedor o venedora havia de desmuntar i netejar la parada en acabar el dia. La plaça passà a anomenar-se plaça Major.

↓ Referència documental 1441, gener, 6.
APR. N.87 II ("en la plaça de Rubí davant en cara en Pere Simó ferrer del dit terme")

↓ Referència documental APR.
Serveis municipals. Nota segle XVIII

↓ Mercat, 1925
(AMRU, Arxiu Roset / FMBR, Cosmos Fotográficos)

Al centre de la plaça es va muntar un petit recinte circular per poder despatxar el peix i que no es barregessin les olors. A mesura que va anar passant el temps, les parades quedaren insuficients i es van anar ampliant. L'any 1914 i fins el 1920 la plaça s'anomenà Mn. Cinto Verdaguer.

↓ Mercat, 1920 (AMRU – L. Roisin)

↓ Mercat, 1932 (AMRU, Arxiu Roset - M. Monferrer)

L'any 1930 l'Ajuntament va inaugurar un nou mercat. L'edifici era una nau amb coberta i les parets exteriors les aprofitaven els pagesos que volien vendre els productes de conreu. Va funcionar durant més de vint anys. També el nom de la plaça en aquell moment era diferent, ja que prenia el nom d'un dels personatges més coneguts de la història sociopolítica de la ciutat: Josep Palet.

Arribats a la dècada dels cinquanta, es van fer importants reformes. Es construí un mercat de nova planta, de dimensions més grans i amb càmeres frigorífiques al soterrani i una terrassa coberta. L'accés es feia a partir d'unes grans escalinates que portaven a un replà que era utilitzat en grans actes multitudinaris. Les noves dependències del mercat es van inaugurar l'any 1957.

→ Parada de Ca la Brígida, 1940 (AMRU, Fons l'Abans - cedida per J. Majó - autor desconegut)

↓ Mercat, 1957 (AMRU, Fons l'Abans - cedida per P. Bel - autor desconegut)

L'any 1980 es va inaugurar el nou mercat municipal, ja a la seva ubicació actual. L'antic mercat, que durant un temps va esdevenir un espai polivalent va ser enderrocat l'any 1986 i fins el 1993-1994, amb la reforma de la plaça, va restar com a solar erm i buit. Resulta curiós observar com, abans de la reforma, els cotxes encara podien accedir i estacionar a la plaça.

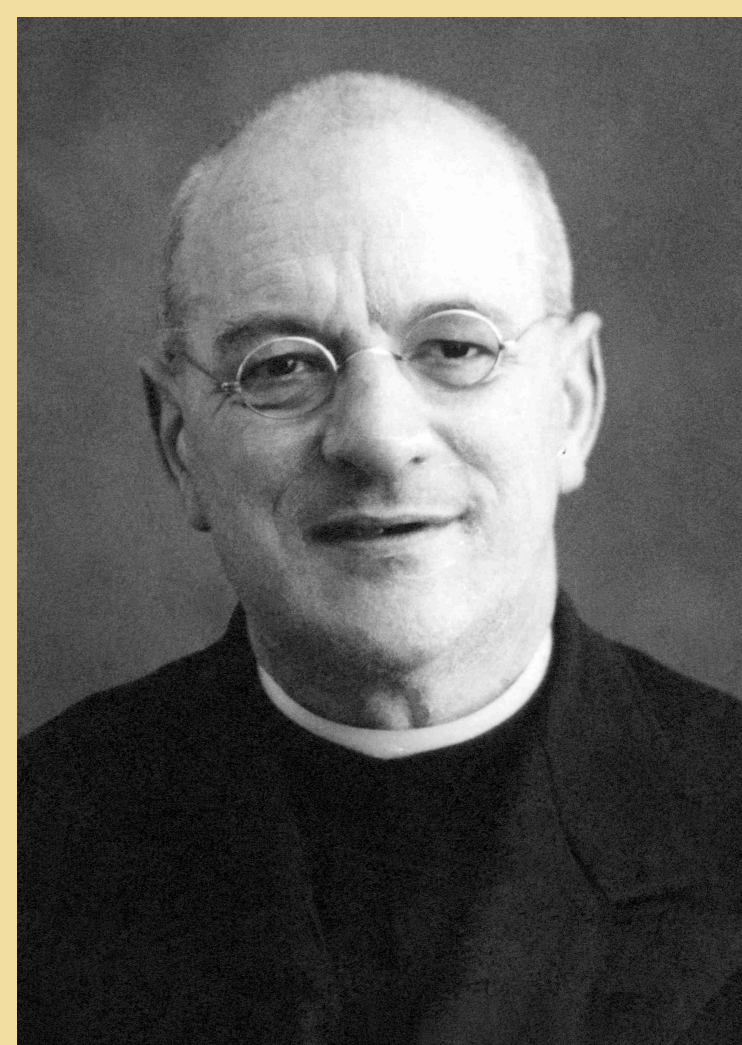

↓ Mercat, anys seixanta (AMRU - J. M. Roset)

↓ Cotxes estacionats a la plaça, anys vuitanta (AMRU)

La plaça del Doctor Guardiet pren el seu nom del mossèn Josep Guardiet i Pujol, que va néixer el 21 de juny de 1879 a Manlleu (Osona). Va ser ordenat sacerdot als 22 anys i va dir la seva primera missa l'any 1902. Després de passar per altres ciutats i pobles com Ullastrell, Terrassa i Olesa, l'any 1916 va ser destinat a la Parròquia de Sant Pere de la nostra ciutat. Progressivament va anar aglutinant els sectors conservadors de la vila i va promoure infinitat d'iniciatives culturals i socials com el concurs de pessebres, l'Esbart Dansaire, el Casal Popular, l'excursionisme, l'escola Montserrat, la Schola Cantorum, el Museu-Biblioteca Rubí i la publicació del setmanari Endavant, portaveu del Casal i la Parròquia. Va ser al voltant de la Parròquia i del seu òrgan d'expressió on es va articular la dreta política rubinenca durant el període republicà.

↓ Josep Guardiet i Pujol
(cedida per I. Marroyo - F. Vilardell)

Tres dies després de l'esclat de la Guerra Civil, el doctor Guardiet va ingressar a la presó amb altres detinguts. La nit del 2 al 3 d'agost fou mort al Pi Bessó de l'Arrabassada i un bon amic el va portar al nínxol familiar. L'any 1945, nou anys més tard, es van inhumar les seves restes a l'església de Sant Pere, al costat de l'altar de la Mare de Déu de Montserrat.

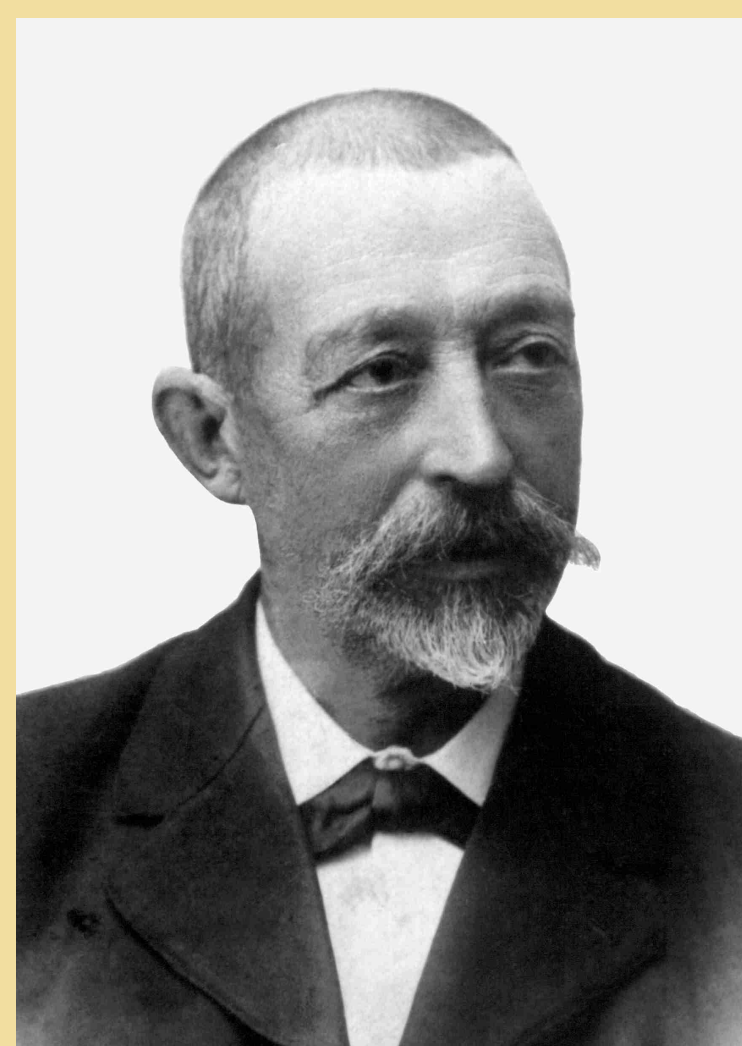

↓ Enterrament del doctor Guardiet, 1945 (AMRU, Fons l'Abans -cedida per la família Zabala i Giralt- autor desconegut)

↓ Enterrament del doctor Guardiet, 1945 (AMRU Fons l'Abans -cedida per S. Arís- autor desconegut)

En el decurs de la història la plaça ha tingut diversos noms. L'any 1920 i fins el 1939 la plaça va dur el nom de Josep Palet i Riba, conegut popularment com a “Palet de Rubí”, nascut el 26 de maig de 1845 a la casa pairal de la família. Josep Palet, segons Antoni Sancho, el seu secretari i un dels seus biògrafs, va entrar al moviment democràtic el 1866 i al cap d'un anys ja prengué part activa del “pronunciamiento” de Gabriel Baldrich, home de confiança del general Prim, contra el govern d'Isabel II. L'any següent, 1868, es produí la revolució que posà fi a la monarquia isabelina i Josep Palet hi participà activament formant part de la Junta Provisional Revolucionària que es constituí a Rubí després de la victòria dels revoltats.

↓ Josep Palet i Riba (cedida per I. Marroyo)

L'any 1869 es produí la revolta contra les quintes militars i Josep Palet concentrà les forces insurrectes de Rubí, tot posant-se a les ordres de Joan Martí, popular guerriller de Martorell conegut pels seus com el “Xic de la Barraqueta”. L'abdicació del rei Amadeu I l'any 1871 portà la proclamació de la I República un parell d'anys més tard, l'any 1873. Aquest mateix any Josep Palet és escollit diputat provincial per al recent creat Districte de Rubí pel Partit Republicà Democràtic Federal. També al 1873 fou candidat, novament pels republicans federals i pel Districte de Sabadell, a les eleccions a Corts que es van dur a terme el maig d'aquell any. A banda d'altres fets i esdeveniments, la seva darrera etapa política cal cercar-la adherit al pensament radical d'Alejandro Lerroux, que l'utilitzà d'enllaç amb els sectors més populars i a la vida municipal de Rubí. Fou escollit pel càrrec de regidor a les eleccions del novembre de 1901 i l'ocupà fins al 1905. Tres anys més tard, el 26 de novembre de 1908, i després d'una llarga malaltia pulmonar, va morir al llit de la casa de camp de la família a Ximelis. Cal recordar també que fou el vicepresident de la societat anomenada Lliga de Viticultors i Rabassaires de Catalunya, constituïda a Rubí el 1882, que era el primer sindicat que aplegava els camperols a Catalunya. A més, fou president durant molts anys del Casino Rubinense, des de 1902 Centre Democràtic Republicà.

↓ Josep Palet i família al pati de casa, 1907 (AMRU, Fons l'Abans -cedida per la família Janer i Carrera- autor desconegut)

↓ Descobriment de la placa a la façana de Cal Palet en honor de Josep Palet i Riba, 1920 (AMRU, Fons l'Abans -cedida per la família Pujol i Vila-J. Sampons)

El 20 de desembre de 2008 i amb motiu del centenari de la seva mort, l'alcaldesa, Carme Garcia, acompanyada de Jaume Jané, nét polític de Josep Palet i Riba, i altres regidors i personalitats de la ciutat, va retre homenatge a la seva figura. L'acte es va fer davant de la casa, on va néixer i viure el polític rubinenc, i donava compliment als acords recollits a una moció presentada per la junta de portaveus al Ple del 30 d'octubre.

↓ Centre Democràtic Republicà, anys trenta (AMRU, Arxiu Roset - autor desconegut)

↓ Homenatge a Josep Palet, 20 de desembre de 2008 (Ajuntament de Rubí)

El Centre Democràtic Republicà, conegut fins al 1902 com a Casino Rubinense, va ser creat al 1884. Després de tenir la seva seu durant uns anys a la Fonda Cal Sabateret, van adquirir la casa de l'Escolana el 1896 on es va construir l'edifici, inaugurat el 1922. Per la inauguració de la biblioteca, a la qual els industrials Pich Aguilera van donar més de 1.100 volums, es va comptar amb la presència de Lluís Companys. El Centre Democràtic Republicà era l'espai escollit dels sectors populars per celebrar-hi conferències científiques i culturals, actes de propaganda republicana i formació i activitats recreatives com el teatre de l'Agrupació Dramàtica Santiago Rusiñol, els balls i concursos, com el de Vestits de Setze Rals o quatre pessetes, les classes d'esperanto amb el grup Burgôno, el cant coral amb Los Obreros Rubinenses (futura Coral Unió Rubinenca), el cinema, les excursions, i un grup femení on s'impartien classes de labors, confecció, català escrit, cuina... Als anys trenta tenia 850 socis, xifra molt elevada respecte al total de la població, si es té present que els socis només eren homes, tot i que en les activitats participaven també llurs famílies. L'any 1939 va ser confiscat per la dictadura i passà a mans de la Falange Española Tradicionalista de las JONS, fins que el 1974 l'alcalde Manuel Murillo, ordenà l'esfondrament per amenaça de ruïna. Amb els anys el solar ha estat retornat com a patrimoni a Esquerra Republicana de Catalunya, partit al qual es va adherir l'any 1931.